

Slim op weg naar onze nieuwe energie!

Zicht op de voortgang

Om te weten hoe we ervoor staan stellen we tweejaarlijks een voortgangsrapportage op. Ook hebben we een RES monitor West-Brabant ontwikkeld.

In deze rapportage geven we antwoord op de vragen:

- Zijn we op koers voor het realiseren van onze opgave in 2030?
- Liggen we op schema met de uitvoering van de afspraken en acties?
- Wat komt op ons af en is belangrijk om mee te nemen in een RES 2.0?

Het document wat nu voor je ligt is een samenvatting. Wil je meer weten? Bekijk de volledige voortgangsrapportage 2023.

Voor meer informatie over de RES West-Brabant bekijk de website: www.energieregionwb.nl

Doelen uit de RES 1.0.

2050
5,8 TWh in de gebouwde omgeving

Duurzame warmte in de gebouwde omgeving

- Optimaal benutten regionale warmtebronnen (o.a. industriële restwarmte, geothermie)
- Bevorderen innovatie in warmteproductie en -transport
- Afstemming inzet warmtebronnen (RES, TVW)

2030
2,0 TWh wind & zon
0,2 innovatie +

Grootschalige duurzame elektriciteit

Opgave van 2020 naar 2030 = 0,9 TWh plus 0,3 TWh overprogrammering

- Elke gemeente draagt bij
- Zon en wind zijn beide belangrijk

1 TWh = 70-100 windturbines of +/- 1000 hectare zon

De Voortgang van RES West-Brabant in 5 punten

- Het gaat goed met het opwekken van duurzame energie in de regio: we zijn goed onderweg om ons doel voor 2030 te halen.
- Knelpunten zijn netschaarste en de beperkte uitvoeringscapaciteit bij gemeenten.
- Met het aardgasvrij maken van woningen zijn we minder ver dan voorzien. Isoleren gaat al wel goed.
- Inwoners gaven concrete adviezen over warmte en opwek via 'Brabant Praat'; een burgerforum en inwonersdialoog.
- Door de goede samenwerking in de regio waren we in staat om in te spelen op de veranderende buitenwereld (netschaarste, energiearmoede)

Voortgang opwek

✓ Het 'bod' van de RES 1.0 is 2,2 TWh opwek in 2030. Omdat de verwachting was dat niet alles door zou kunnen gaan waren er extra plannen om dat op te vangen (overprogrammering). Daarmee is de totale ambitie van de RES 1.0 2,38 TWh. Het laatste getal is uitgangspunt voor de Voortgangsrapportage.

✓ Bijna de helft van de opwek is gehaald. Nog eens een kwart zit in de harde pijplijn (concrete plannen). Op basis van de huidige plannen zouden we in 2030 zo'n 2,55 TWh kunnen opwekken in de regio.

⚠ Netschaarste is een probleem en kan het doel in gevaar brengen. Als dit geen rol zou spelen zouden we al in 2025 het 'bod' kunnen halen.

⚠ In enkele gemeenten gaan windprojecten niet door of met minder windmolens en daarmee dreigt de ambitie achter te blijven op de afspraken in de RES 1.0. Pas als de projecten definitief zijn geschrapt, zien we dit in de cijfers terug.

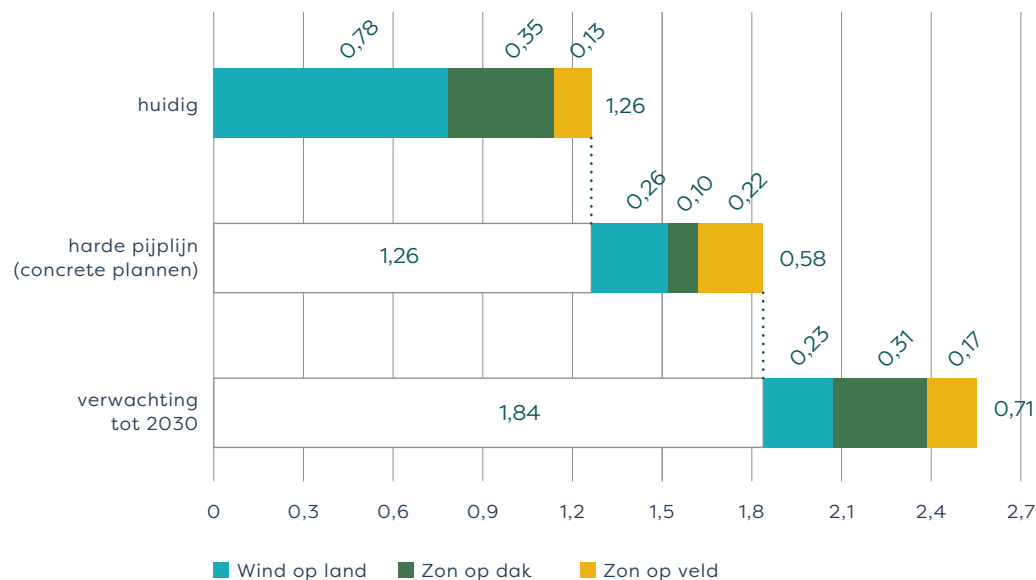
Netschaarste

In de RES 1.0 was netschaarste (vol elektriciteitsnet) niet voorzien. Dit betekent dat niet overal zonne-energie kan worden aangesloten en de opgewekte stroom niet kan worden teruggeleverd. We kijken met de netbeheerders hoe we zoveel mogelijk projecten voor de korte termijn kunnen laten doorgaan. Het liefst zien we bijvoorbeeld een betere verhouding tussen de hoeveelheid wind- en zonne-energie op het net en een betere balans tussen opwek en gebruik.

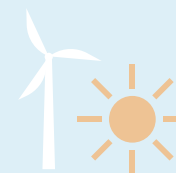
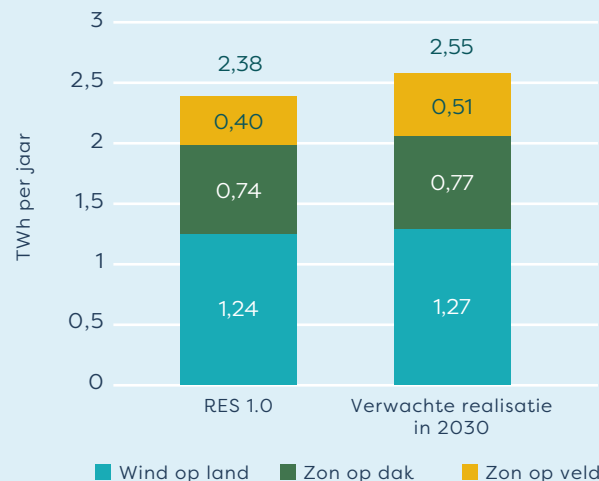
Voor de middellange termijn (2028-2035) werken we met de provincie en de netbeheerders aan het 'programmeren en prioriteren' van netuitbreidingen. Netschaarste zal nog zeker de komende 10 jaar een realiteit zijn.

Hernieuwbare elektriciteit (TWh)

Totale verwachte elektriciteitsopwek in 2030 in vergelijking met RES 1.0 ambitie

1823 totaal aan projecten voor wind, zon op veld en grootschalig zon op dak

185 projecten met lokale participatie

69 projecten buiten zoekgebied

145 projecten zonder SDE subsidie

Voortgang warmte

✓ **Brabantleiding**
In het noorden komt een nieuwe Brabantleiding tussen Moerdijk naar het bestaande warmtenet.

--- Mogelijk warmtenet
— Bestaand warmtenet
★ Deze gedeelten worden nu onderzocht voor ontwikkeling

Met de ontwikkeling van duurzame warmte is een begin gemaakt, maar er moet nog veel gebeuren om de doelen te halen.

- ✓ Warmtebesparing van 15% in 2022 is gehaald (o.b.v. landelijke cijfers). Dit is met name gehaald door hoge gasprijzen en een zachte winter. En kan van tijdelijke aard zijn.
- ✓ Op basis van energielabels van huizen zien we een langzame verbetering naar meer label A en B in onze regio.
- ⚠ Er is weinig voortgang in het aantal woningen dat van het aardgas af gaat.
- ⚠ We zijn nog niet zo ver met het ontwikkelen van duurzame warmtebronnen in onze regio, bijvoorbeeld aquathermie en geothermie.

H₂
15 van 16 gemeenten zien waterstof als mogelijke bron voor de toekomst

3 gemeenten zien all-electric als enige haalbare bron op dit moment

10 gemeenten zien restwarmte als haalbare warmtebron

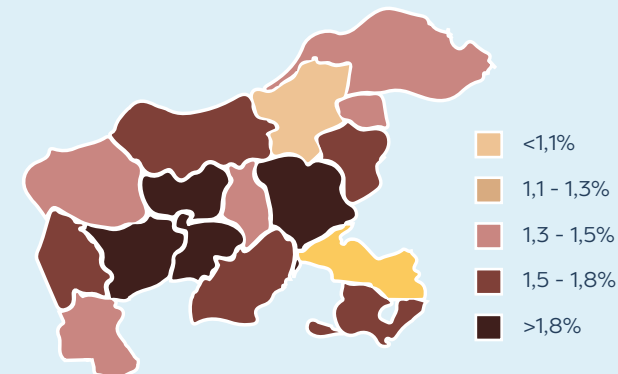
5 gemeenten sluiten biomassa beleidsmatig uit (met name niet lokale biomassa)

✓ **Warmtenetten in het westen**
Er zijn stappen gezet voor de uitbreiding van warmtenetten met een verkenning voor nieuwe warmtenetten in het westen.

Zicht op energiearmoede

Huishoudens die onder de armoedegrens komen door de energierekening

Om energiearmoede op te lossen en te voorkomen wordt regionaal ingezet op o.a. een klusbus, een witgoedregeling en energicoaches.

Voortgang participatie & innovatie

Participatie

- ✓ **Inwonersdialoog 2022:** ruim 100 Brabanders geven de politiek aandachtspunten mee over betaalbare warmte.
- ✓ **Burgerforum 2022:** 35 inwoners kwamen 5 keer bij elkaar om advies uit te brengen over grootschalige opwek en een eerlijke verdeling van energiebronnen.
- ✓ Bewoners hebben duidelijke ideeën en adviezen meegegeven over de toekomst van duurzame warmte en het energiesysteem. Deze adviezen vormen een belangrijke basis voor nieuwe afspraken in de RES 2.0 en worden in het vervolgproces meegenomen.
- ✓ **Financiële participatie**
Er zijn 185 projecten met lokale participatie opgenomen in onze RES-Monitor.

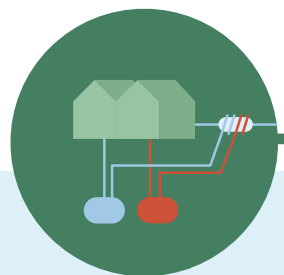
FRES

De regio West-Brabant heeft een ontwikkelfonds opgericht. Doel: helpen investeren in de ontwikkelfase van projecten en het verder professionaliseren van energiecoöperaties. FRES is een instrument om financiële participatie uit het Klimaatakkoord te realiseren.

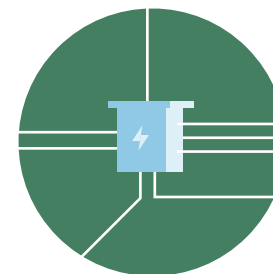
Het streven naar 50% of meer lokaal eigendom wordt nog niet gehaald in onze regio. Wel is er een mooi voorbeeld in onze regio met het project Wind A16. Daar wordt 25% van de winst via lokale energiefondsen geïnvesteerd in lokale besparings- en opwekkingsprojecten.

Actietafels

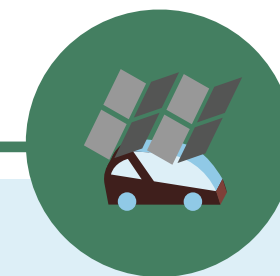
De Regiodeals zijn doorontwikkeld tot Actietafels, eerste resultaten volgen in 2023:

Actietafel **Geothermie** voor publiek-private samenwerking voor de ontwikkeling van geothermiebronnen in onze regio

Actietafel **Smart Energy Hubs** voor het ontwikkelen van regionale knooppunten waar vraag, aanbod, opslag en conversie samenkomen

Actietafel **Solar Carports** voor combinaties van parkeerplaatsen en zonnepanelen.

Gebiedsontwikkeling **Moerdijk** voor de verbinding met de grootschalige ontwikkelingen bij aanlanding van wind op zee, warmte en waterstof

Een blik vooruit

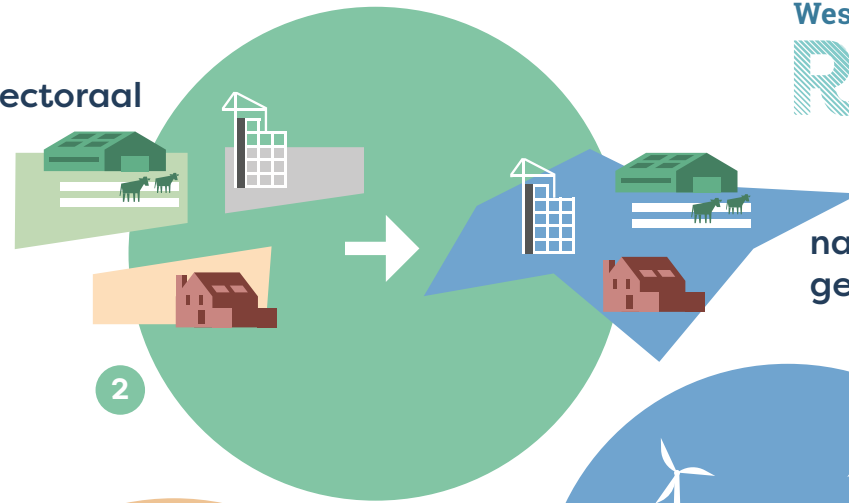
We beperken ons in deze voortgangsrapportage niet tot enkel een stand van zaken. We grijpen het aan om vooruit te kijken. In het licht van maatschappelijke ontwikkelingen als netschaarste, de stikstof- crisis en de oorlog in Oekraïne, wordt de uitvoering van de RES complexer én urgenter. De uitvoering van de RES verhoudt zich tot een aantal veranderingen in de buitenwereld. Dit zijn drie grote bewegingen die wij zien:

- 1 Van enkel opwek naar energiesysteem van de toekomst
- 2 Van sectoraal naar integraal en gebiedsgericht
- 3 Van een technische opgave naar (ook) een sociale opgave

Eind 2024 hebben we een nieuwe RES 2.0. Dit is inclusief PlanMER en een Regionale Structuurvisie Warmte. We maken dan integraler keuzes over waar opwek verder plaatsvindt, een strategie voor netschaarste, hoe we de warmtebronnen verdelen en de ontwikkeling daarvan versnellen en hoe we goed voorsorteren op het energiesysteem van de toekomst.

We zijn slim op weg naar onze nieuwe energie!

Van sectoraal

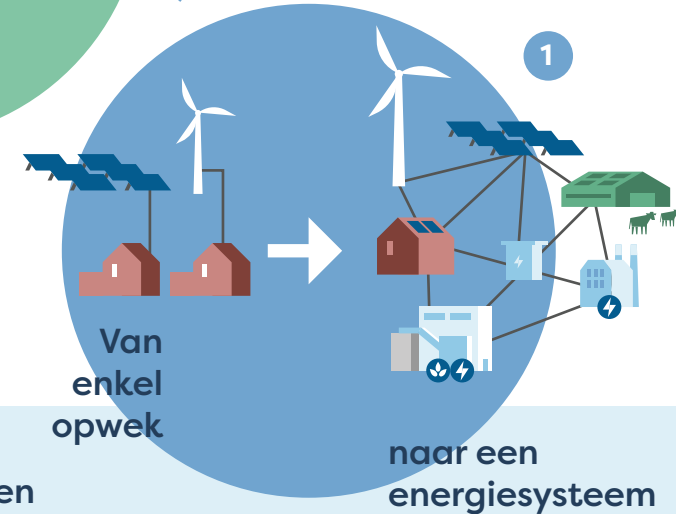

naar integraal en gebiedsgericht

Van een technische opgave

naar (ook) een sociale opgave

Van enkel opwek

naar een energiesysteem

Vervolgproces

